

Diakoni mellom teori og praksis

Diakoniutdanningsledere fra hele Norden til møte i København.

AV OLAV FANUELSEN

For fjerde gang møttes lederne for de ulike diakonskolene i Norden til drøftinger om viktige utdanningsspørsmål. Diakonissestiftelsen i København var denne gang åstedet, fra 28. – 30. januar 1992, og også en representant for Island deltok i år for første gang.

Fra Norge hadde vi en stor gruppe, med representanter fra Diakonhjemmets høgskolesenter, Norsk Diakonihøyskole og fra Bergen Diakonissehjems senter for diakoni og veiledning.

Enhet og mangfold

Selv om såvel de kirkelige som de utdanningsmessige forhold er forskjellige i de nordiske land arbeider man med mange av de samme problemer og utfordringene. På konferansene inngår det derfor en viktig informasjonsrunde, der man får orientering om utviklingen og spesielle oppgaver som er prioritert.

Når det gjelder vårt broderfolk i øst, Sverige, som har 5 utdanningsinstitusjoner for diakoner/diakonisser, har kirken store planer på gang for å omstrukturere den kirkelige utdanningen. Man tenker seg her at alle som ønsker en kirkelig utdannelse skal starte med ett semesters felles integrert undervisning. Denne undervisningen skal foregå desentralisert på folkehøgskoler over store deler av Sverige, og skal være et samarbeid mellom disse skolene og stiftene. De svenske stiftene eller bispedømmene får i den

nye tenkningen større betydning i utdanningsmessig sammenheng. Etter dette grunnkurset velger studentene en statlig utdanning innenfor ett av fire såkalte profilområder. Det kan være teologi for dem som ønsker å bli prester, pedagogisk utdanning for forsamlingspedagoger, musikkutdannelse for kirkemusikere og en helse- eller sosia- luttannelse for diakoner/diakonisser. Når denne fagutdannelsen er tilbakelagt, søker man seg til en av fire slag kirkelig profiltannelse, svarende til den grunnutdannelsen man har fått. Denne profiltutdannelsen skal vanligvis være ett år.

For diakoniutdannelsen tenker man seg videre en innskrenkning av mulige fagutdannelser i forhold til det man har i dag. Mens diakonutdannelsen i dag er åpen for personer med en rekke utdannelser, ønsker man i fremtiden å forbeholde denne

for helse- og sosialarbeidere. Om dette vil bli resultatet vil den fortsatte debatt vise.

Interessant er det også å høre om at kirken vil yte betydelige økonomiske tilskudd til dem som tar den kirkelige del av utdannelsene. Det kan i utgangspunktet høres forlokkende ut, men spørsmålet er om ikke en slik ordning også medfører en rekke negative konsekvenser.

I Finland har man også 5 skoler der man utdanner diakoner og diakonisser. Finland står som kjent i en særstilling i Norden når det gjelder menighetsdiakoni, fordi de allerede i 1944 fikk en lov som forutsatte at alle menigheter skulle ha en diakoniarbeider. Nå står en spennende reformfase for døren, et såkalt yrkeshøyskoleprosjekt, der man tar sikte på å samle grupper av høyskoler i enheten. Her tenker man seg også diakonihøyskolene integrert. Selv om de er små spiller de sin viktige

rolle. Skolen i Helsingfors og i Järvenpää går sammen under en felles diakonal høyskole. Studentene i de ulike høyskolene skal som en del av sitt studium ta et visst antall vektall ved en annen skole. Målet er å viske ut noen av grensene mellom de ulike yrkesgruppene, slik at den enkelte i fremtiden kan gå inn og fylle et bredere spekter av yrkesfunksjoner i forhold til det de kan gjøre i dag.

I Danmark, som har tre skoler som utdanner diakoner er forholdene vesentlig annerledes enn ellers i Norden, i og med at man i danske menigheter ikke har stillinger som klart fra kirkes side er definert som diakonstillinger. I 1989 kom det imidlertid en lov som ga menighetene rett til å etablere nye aktiviteter, og en rekke menigheter har nå ansatt såkalte sogne-medhjelpere. Her finner vi også personer med diakonutdanning. Spørsmålet er om dette kan være et første skritt i retning av en mer fast ordning. Til i dag har diakonene fått sin utdanning og innvielse ved institusjonene, og har som hos oss tidligere manglet en fast kirkelig tilknytning.

Diakoni som forskningsområde

Dette tema stod også på dagsorden, og høyskolelektor på Stora Sköndal i Sverige, Erik Blennerberg holdt et interessant innlegg, der han skisserte de ulike aktuelle forskningsområdene innenfor diakonifaget. Han tegnet en bred skisse og gav mange muligheter. Dr. theol. Øyvind Foss hadde også et innlegg i sakens anledning. Vi vil forsøke å komme tilbake til dette temaet ved en senere anledning.

Hvilken diakonal profil utdanner vi til?

Dette var et av spørsmålene praktisekretær Anne Slinger reiste i et engasjert innlegg om

målet med diakonutdannelsen i vår tid. Sett mot de stadige privatiseringstendenser i samfunnet, er vi da bare samfunnets forlengede arm, eller tør vi ta opp nye og tunge oppgaver, og kvalifisere for disse gjennom utdanningen. Har vi en offensiv diakonal holdning?

De nordiske utdanningsleder-konferansene er nyttige og utbytterike, selv om vi er forskjellige. Å utveksle erfaringer gir nye perspektiver på eget arbeid, og sist, men ikke minst føler man at man står i en sammenheng, på bakgrunn av erfaringer fra eget land, der vi på mange måter utgjør en smal nisje uten så mange paralleller. Neste konferanse blir på Samariterhämmet i Uppsala om to år. ■

Olav Fanuelsen

Guro Hellgren

Fra aksjonskomitéen, Lovisenberg sykehus

Etter at forslag til revidert budsjett ble lagt fram 30.1, har det vært en optimistisk stemning blant de ansatte på Lovisenberg sykehus. Man er fornøyd med det forslaget som foreligger, men tør ikke slippe jubelen løs før etter den 19. februar. Det er da den endelige avgjørelsen tas, og intet er sikkert før det.

Aksjonskomitéen har hatt en stri tårn denne tiden. Positive tilbakemeldinger fra pasienter og andre som bor i sektoren har vært til stor oppmuntning i slitsomme perioder.

Det har vært holdt mange aksjoner siden slutten av september i fjor: «Slå ring om Lovisenberg sykehus», stands med innsamling av underskrifter, demonstrasjon med overlevering av 45 000 underskrifter utenfor Rådhuset, stille demonstrasjon fra kl. 08.00 – 22.00 tre dager i strekk i Borggården, ny demonstrasjon med appeller utenfor Rådhuset, og endelig en stille markering hvor ca. 80 «hvitkledd» reiste seg og ble stående tause i Bystyresalen da ordføreren åpnet møtet 29. januar.

Nå håper man på at de positive signaler betyr at sykehuset er reddet. Optimismen merkes bl.a. ved at det nå melder seg søkere til ledige stillinger.

Guro Hellgren